



EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

---

*Zittingsdocument*

---

**A7-0369/2012**

12.11.2012

# VERSLAG

met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het bestuursprocesrecht van de  
Europese Unie  
(2012/2024(INI))

Commissie juridische zaken

Rapporteur: Luigi Berlinguer

(Initiatief – Artikel 42 van het Reglement)

## INHOUD

	<b>Blz.</b>
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT .....	3
BIJLAGE BIJ DE ONTWERPRESOLUTIE: GEDETAILLEERDE AANBEVELINGEN BETREFFENDE DE INHOUD VAN HET VERLANGDE VOORSTEL .....	8
TOELICHTING.....	13
ADVIES VAN DE COMMISSIE CONSTITUTIONELE ZAKEN .....	15
ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCRIFTEN .....	21
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE .....	26

## ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

### met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het bestuursprocesrecht van de Europese Unie (2012/2024(INI))

*Het Europees Parlement,*

- gezien artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien artikel 298 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waarin het recht op behoorlijk bestuur als een grondrecht wordt erkend,
- gezien Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens<sup>1</sup>,
- gezien Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie<sup>2</sup>,
- gezien de uitgebreide rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, waarin een aantal algemene bestuursrechtelijke beginselen wordt erkend die steun vinden in de grondwettelijke tradities van de lidstaten,
- gezien zijn resolutie van 6 september 2001 over het speciaal verslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement naar aanleiding van het initiatiefonderzoek naar het bestaan, bij de verschillende instellingen en organen van de Gemeenschappen, van een code van goed administratief gedrag en de toegankelijkheid van die code voor het publiek<sup>3</sup>,
- gezien besluit 2000/633/EG, ECSC, Euratom van de Commissie van 17 oktober 2000 tot wijziging van haar reglement van orde door toevoeging van een bestuurlijke gedragscode voor het personeel van de Commissie bij de contacten met het publiek<sup>4</sup>,
- gezien het besluit van de secretaris-generaal van de Raad/hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van 25 juni 2001 betreffende een code voor correct bestuurlijk gedrag van het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie en zijn personeel in de contacten die zij om professionele redenen met het publiek hebben<sup>5</sup>,
- gezien Aanbeveling CM/Rec(2007)7 van 20 juni 2007 van het Comité van ministers van de

---

<sup>1</sup> PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

<sup>2</sup> PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

<sup>3</sup> PB C 72E van 21.3.2002, blz. 331.

<sup>4</sup> PB L 267 van 20.10.2000, blz. 63.

<sup>5</sup> PB C 189 van 5.7.2001, blz. 1.

Raad van Europa aan de lidstaten over goed bestuur,

- gezien de 'Beginselen voor de openbare dienst voor EU-ambtenaren', door de Europese Ombudsman gepubliceerd op 19 juni 2012;
  - gezien de in opdracht van de Zweedse regering door het Zweedse Bureau voor openbaar bestuur verrichte studie over de beginselen van goed bestuur in de lidstaten van de Europese Unie<sup>1</sup>,
  - gezien de voordrachtsnotities voor de Conferentie over Europees bestuursrecht, georganiseerd door de beleidsafdeling van de EP-Commissie juridische zaken en de Universiteit van León (León, 27-28 april 2011)<sup>2</sup>,
  - gezien de aanbevelingen in het werkdocument over de stand van zaken en de toekomstvooruitzichten voor EU-bestuursrecht dat de Werkgroep voor EU –bestuursrecht op 22 november 2011<sup>3</sup> aan de Commissie juridische zaken heeft voorgelegd,
  - gezien de beoordeling op Europese meerwaarde van een wet bestuursprocesrecht van de Europese Unie, voorgelegd op 6 november 2012<sup>4</sup> door de Unit voor beoordeling op Europese meerwaarde van de Commissie juridische zaken,
  - gezien de artikelen 42 en 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken en de adviezen van de Commissie constitutionele zaken en de Commissie verzoekschriften (A7-0369/2012),
- A. overwegende dat met de uitbreiding van de bevoegdheden van de Europese Unie burgers steeds meer direct met het bestuur van de EU worden geconfronteerd, zonder altijd toegang te hebben tot de bijbehorende procedurele rechten die zij tegenover dit bestuur zouden kunnen afdwingen indien dergelijke acties noodzakelijk mochten blijken;
- B. overwegende dat de burgers van de Unie een hoge mate van transparantie, efficiëntie, vlotte behandeling en ontvankelijkheid van de administratie van de Unie mogen verwachten, ongeacht of zij een formele klacht indienen of gebruik maken van hun recht om een verzoekschrift in te dienen krachtens het Verdrag, en dat indieners informatie moeten krijgen over de eventuele mogelijkheid tot het nemen van verdere stappen in de zaak.
- C. overwegende dat de bestaande regels van de Unie inzake goed bestuur her en der verspreid zijn over tal van verschillende bronnen: in het primaire recht, in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, in secundaire wetgeving, in zgn. "zacht recht" en in verbintenissen die de Unie-instellingen eenzijdig zijn aangegaan;

---

<sup>1</sup> te vinden op <http://www.statskontoret.se/upload/Publikationer/2005/200504.pdf>.

<sup>2</sup> <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/juri/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=59983>.

<sup>3</sup>

[http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009\\_2014/documents/juri/dv/juri\\_wdadministrativelaw\\_/juri\\_wdadministrativelaw\\_en.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/juri_wdadministrativelaw_/juri_wdadministrativelaw_en.pdf).

<sup>4</sup>

[http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009\\_2014/documents/juri/dv/eav\\_lawofadminprocedure\\_/EAV\\_LawofAdminprocedure\\_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/juri/dv/eav_lawofadminprocedure_/EAV_LawofAdminprocedure_EN.pdf).

- D. overwegende dat de burger moeilijk inzicht kan krijgen in zijn administratieve rechten uit hoofde van het Unie-bestuursrecht doordat de Unie geen coherent en alomvattend stelsel van gecodificeerd bestuursrecht kent;
- E. overwegende dat de interne gedragscodes die bij de verschillende instellingen bestaan een beperkte werking hebben, van elkaar verschillen, en juridisch niet bindend zijn;
- F. overwegende dat het Parlement, in de overtuiging dat voor alle Unie-instellingen dezelfde gedragscode voor behoorlijk bestuur behoort te gelden, in voornoemde resolutie van 6 september 2001 na amendering zijn goedkeuring heeft gehecht aan de door de Ombudsman ontworpen Europese Code van Goed Administratief Gedrag;
- G. overwegende dat het Parlement in die resolutie de Commissie vroeg met een voorstel te komen houdende een Code van goed administratief gedrag, op basis van artikel 308 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;
- H. overwegende dat dit, zoals ook de Ombudsman onderstreept, een einde helpt maken aan de verwarring door de verschillende naast elkaar bestaande gedragscodes bij de meeste Unie-instellingen en –organen, ervoor zorgt dat de instellingen en organen dezelfde elementaire beginselen hanteren in hun relaties met de burger, en het belang van die beginselen nog eens onderstreept, voor de burgers evengoed als voor de ambtenaren;
- I. overwegende dat alle activiteiten van de Unie in overeenstemming moeten zijn met het rechtsstaatbeginsel, met een strikte scheiding der machten;;
- J. overwegende dat het grondrecht op behoorlijk bestuur, vervat in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, thans als bepaling van primair recht bindende werking heeft;
- K. overwegende dat regels van goed bestuur bevorderlijk zijn voor transparantie en verantwoordingsplicht;
- L. overwegende dat een dringend probleem in de Europese Unie van vandaag de dag het gebrek aan vertrouwen is onder de burgers, hetgeen afbreuk kan doen aan haar legitimatie; overwegende dat de Europese Unie de burgers snelle, duidelijke en zichtbare antwoorden verschuldigd is om op hun zorgen te reageren;
- M. overwegende dat invoering van het dienstbaarheidsbeginsel – dat wil zeggen dat het bestuur moet proberen de burger te begeleiden, te helpen en van dienst te zijn, te ondersteunen en vriendelijk en beleefd te bejegenen, en dus omslachtige en langdurige procedures moet vermijden, waardoor zowel de burger als de ambtenaar tijd en moeite bespaart – ertoe zou bijdragen dat aan de legitieme verwachtingen van de burgers wordt voldaan en zowel burgers als het bestuur het voordeel biedt van verbeterde dienstverlening en grotere efficiëntie; overwegende dat aan het recht van burgers van de EU op goed bestuur meer bekendheid moet worden gegeven, onder meer via de daartoe bestemde informatiediensten en –netwerken van de Commissie;
- N. overwegende dat een duidelijke en bindende regeling voor de EU- administratie, mede gelet op de aanbevelingen van de Statengroep van de Raad van Europa tegen corruptie (GRECO),

een positief signaal zou zijn voor de bestrijding van corruptie in de verschillende overheidsadministraties;

- O. overwegende dat een aantal kernbeginselen van goed bestuur inmiddels ruime aanvaarding heeft gevonden in de lidstaten;
  - P. overwegende dat het Hof van Justitie in zijn rechtspraak een aantal inmiddels vast gewortelde procesrechtelijke beginselen heeft uitgewerkt die voor de procedures in de lidstaten in communautaire aangelegenheden gelden en dus met des te meer reden ook voor het rechtstreekse bestuur van de Unie dienen te gelden;
  - Q. overwegende dat een Europese Wet bestuursprocesrecht de administratie van de Unie te stade zou komen bij gebruik van haar bevoegdheid van interne organisatie en bij bevordering van de hoogste bestuurlijke normen;
  - R. overwegende dat een Europese Wet bestuursprocesrecht de legitimatie van de Unie ten goede zal komen en het vertrouwen van de burger in het bestuur van de Unie zal sterken;
  - S. overwegende dat een Europese Wet bestuursprocesrecht een spontane convergentie in het nationale bestuursrecht in de hand kan werken waar het gaat om algemene procedurele beginselen en de grondrechten van burgers tegenover de overheid, waarmee ook het integratieproces wordt versterkt;
  - T. overwegende dat een Europese Wet bestuursprocesrecht de samenwerking en uitwisseling van beste praktijken tussen nationale overheden en de EU-administratie kan bevorderen zodat de in artikel 298 VWEU genoemde doelstellingen zich beter laten realiseren;
  - U. overwegende dat het Verdrag van Lissabon de Unie een geschikte rechtsgrondslag verschaft voor uitvaardiging van een Europese Wet bestuursprocesrecht;
  - V. overwegende dat het wetgevend optreden waarom in deze resolutie wordt gevraagd, dient te stoelen op een uitgebreide effectbeoordeling waarin *inter alia* de kosten van de administratieve procedures worden gekwantificeerd;
  - W. overwegende dat de Commissie in voldoende mate in overleg moet treden met alle betrokken actoren en met name gebruik moet maken van de specifieke ervaring en deskundigheid van de Europese Ombudsman, omdat bij hem de klachten van het publiek over misstanden bij de organen en instellingen van de Unie terechtkomen;
1. verzoekt de Commissie op grond van artikel 298 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een voorstel in te dienen voor een verordening houdende een Europese Wet bestuursprocesrecht, aan de hand van de uitvoerige aanbevelingen in de bijlage hierbij;
  2. wijst erop dat deze aanbevelingen in overeenstemming zijn met de grondrechten en het subsidiariteitsbeginsel;
  3. is van oordeel dat het verlangde voorstel geen financiële gevolgen heeft;
  4. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie en bijgaande gedetailleerde aanbevelingen te doen toekomen aan de Commissie en de Raad, de Europese Ombudsman en aan de parlementen en

regeringen van de lidstaten.

**BIJLAGE BIJ DE ONTWERPRESOLUTIE:  
GEDETAILLEERDE AANBEVELINGEN BETREFFENDE DE INHOUD VAN HET  
VERLANGDE VOORSTEL**

***Aanbeveling 1 (over het doel en de strekking van de goed te keuren verordening)***

Het doel van de verordening moet zijn het recht op behoorlijk bestuur te waarborgen door middel van een open, efficiënte en onafhankelijke administratie, op de grondslag van een Europese Wet bestuursprocesrecht;.

De verordening dient te gelden voor de instellingen, organen, bureau's en agentschappen van de Unie ("de administratie van de Unie") in hun betrekkingen met het publiek. De werkingssfeer moet daarom beperkt blijven tot het rechtstreekse bestuur.

De verordening moet de grondbeginselen van goed bestuur codificeren, en de door de administratie van de Unie te volgen procedure regelen voor behandeling van individuele gevallen waarbij een natuurlijk persoon of rechtspersoon partij is, en andere situaties waarbij een persoon rechtstreeks of persoonlijk in contact komt met de administratie van de Unie.

***Aanbeveling 2 (over de relatie tussen de verordening en sectorale instrumenten)***

De verordening moet een universeel geheel van beginselen omvatten en een procedure regelen die als de *minimis* regel moet gelden daar waar geen *lex specialis* bestaat.

In geen geval mogen de in sectorale instrumenten geboden waarborgen minder bescherming bieden dan de in de verordening geboden waarborgen.

***Aanbeveling 3 (de algemene beginselen waaraan de administratie is gebonden)***

In de verordening moeten de volgende beginselen worden gecodificeerd:

- Wettigheidsbeginsel: de administratie van de Unie handelt overeenkomstig de wet en past de regels en procedures toe zoals die in de Unie-wetgeving zijn vastgelegd. Bestuurlijke bevoegdheden moeten gebaseerd zijn op en inhoudelijk beantwoorden aan de wet.

Besluiten of maatregelen mogen nooit willekeurig worden genomen of ingegeven zijn door oogmerken die niet zijn gebaseerd op de wet of op andere redenen dan het algemeen belang.

- Beginsel van non-discriminatie en gelijke behandeling: de administratie van de Unie vermijdt ongegronde discriminatie op grond van nationaliteit, geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, taal, religie of geloofsovertuiging, politieke of enige andere mening, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid.

Personen die in eenzelfde situatie verkeren worden op gelijke wijze behandeld.  
Verschillen in behandeling kunnen alleen rechtvaardiging vinden in de objectieve



kenmerken van het betrokken geval.

- Evenredigheidsbeginsel: besluiten die raken aan de rechten en belangen van personen neemt de administratie van de Unie alleen indien noodzakelijk en voor zover dienende om het nagestreefde doel te bereiken.

Bij het nemen van besluiten zorgt de ambtenaar voor een redelijk evenwicht tussen de belangen van een particulier en het algemeen belang. In het bijzonder legt hij geen administratieve of economische lasten op die overmatig zijn in verhouding tot het te verwachten nut.

- Beginsel van onpartijdigheid: de administratie van de Unie is onpartijdig en onafhankelijk. Zij onthoudt zich van willekeurig handelen waarvan personen nadeel ondervinden, en van voorkeursbehandeling om welke reden ook.

De administratie van de Unie handelt te allen tijde in het belang van de Unie en voor de publieke zaak. Haar optreden mag in geen geval zijn ingegeven door persoonlijke (waaronder ook financiële) of nationale belangen of door politieke druk. De administratie van de Unie bewaart een redelijk evenwicht tussen de verschillende soorten belangen van de burgers (bedrijfsleven, consumenten en anderen) .

- Beginsel van continuïteit en legitieme verwachting: de Unie is consequent in haar eigen gedrag en volgt haar normale administratieve praktijk die openbaar wordt gemaakt. In geval van legitieme redenen om in afzonderlijke gevallen van die normale praktijk af te wijken is daarvoor een geldige opgave van redenen nodig.

Legitieme en redelijke verwachtingen die personen kunnen ontlenen aan de wijze waarop de Unie in het verleden heeft gehandeld, worden geëerbiedigd.

- Beginsel van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer: de administratie van de Unie eerbiedigt de persoonlijke levenssfeer van personen overeenkomstig verordening (EG) nr. 45/2001.

De administratie van de Unie onthoudt zich van verwerking van persoonsgegevens voor niet-legitieme doeleinden of doorgifte van zulke gegevens aan niet-geautoriseerde derden.

Redelijkheidsbeginsel: dit beginsel moet als elementair rechtsbeginsel worden gerespecteerd; het is te beschouwen als onmisbaar voor het scheppen van een klimaat van vertrouwen en voorspelbaarheid in de betrekkingen tussen burgers en overheid;

- Transparantiebeginsel: de administratie van de Unie documenteert de administratieve procedures en houdt een adequaat register bij van de binnenkomende en uitgaande post, ontvangen documenten en de genomen besluiten en maatregelen. Alle bijdragen van adviserende instellingen en belanghebbenden moeten in het publieke domein beschikbaar komen.

Verzoeken om toegang tot documenten worden behandeld volgens algemene beginselen

en beperkingen zoals geregeld in verordening (EG) nr. 1049/2001.

Verzoeken om toegang tot documenten worden behandeld volgens interne regels en algemene beginselen en beperkingen zoals geregeld in verordening (EG) nr. 1049/2001.

- Beginsel van efficiëntie en dienstbaarheid: het optreden van de administratie van de Unie beantwoordt aan criteria van efficiëntie en dienstbaarheid.

De leden van het personeel wijzen het publiek de weg die in een tot hun werkgebied behorende aangelegenheid moet worden gevolgd.

Zodra zij worden benaderd in een aangelegenheid waarvoor zij geen verantwoordelijkheid dragen, verwijzen zij de betrokkene naar de dienst die wel bevoegd is.

#### ***Aanbeveling 4 (over de regels die gelden voor administratieve besluiten)***

##### *Aanbeveling 4.1: de inleiding van de administratieve procedure*

Administratieve besluiten kunnen door de administratie ambtshalve of op verzoek van een belanghebbende worden genomen.

##### *Aanbeveling 4.2: de kennisgeving van ontvangst*

Van verzoeken om een individueel besluit wordt een schriftelijke ontvangstbevestiging gegeven, onder vermelding van de termijn waarbinnen het betrokken besluit zal worden genomen. Daarbij wordt tevens vermeld welke consequenties aan overschrijding van die termijn voor het nemen van het besluit (administratief stilzwijgen) verbonden zullen zijn.

In geval het verzoek onvolledig of onjuist is, wordt in de ontvangstbevestiging een termijn genoemd waarbinnen het verzoek kan worden gecorrigeerd of aangevuld met het ontbrekende document.

##### *Aanbeveling 4.3: de onpartijdigheid van administratieve besluiten*

In geen geval mag een personeelslid bemoeienis hebben met een administratief besluit waarbij hij of zij enig financieel belang heeft.

Eventuele belangenconflicten worden door het betrokken personeelslid gemeld aan zijn of haar directe chef, die kan besluiten dat personeelslid van de procedure uit te sluiten, gelet op de bijzondere omstandigheden van het geval.

Een belanghebbende uit het publiek kan verlangen dat een bepaalde ambtenaar wordt uitgesloten van de behandeling van een besluit dat aan zijn persoonlijke belangen raakt. Een dergelijk verzoek wordt schriftelijk ingediend, met vermelding van de gronden waarop het berust. De directe chef van de gewraakte ambtenaar neemt een besluit na deze ambtenaar te hebben gehoord.

Er worden passende termijnen vastgesteld voor de afhandeling van belangenconflicten.

*Aanbeveling 4.4: het recht te worden gehoord*

Het recht van verweer moet in elk stadium van de procedure worden gerespecteerd. Wanneer de administratie een besluit neemt dat rechtstreeks raakt aan iemands rechten of belangen, krijgt de betrokkene de gelegenheid schriftelijk of mondeling zijn mening kenbaar te maken voordat het besluit wordt genomen, zonodig of desgewenst met bijstand van een persoon naar zijn keuze.

*Aanbeveling 4.5: het recht op toegang tot het eigen dossier*

Een belanghebbende krijgt volledige toegang tot zijn of haar dossier. Het staat aan de belanghebbende om te beslissen welke niet-vertrouwelijke documenten relevant zijn.

*Aanbeveling 4.6: termijnen*

Administratieve besluiten worden binnen een redelijke termijn en zonder uitstel genomen. De termijnen worden vastgelegd in de desbetreffende voorschriften die voor de respectieve procedures gelden. Wanneer geen termijn is bepaald, mag de behandeling niet langer duren dan drie maanden te rekenen vanaf de datum waarop ambtshalve besloten werd een procedure in te leiden dan wel de datum waarop door de belanghebbende om inleiding van een procedure werd verzocht.

Wanneer binnen die termijn geen besluit kan worden genomen door objectieve omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de behoefte aan extra tijd voor aanvulling of correctie van een onjuist ingediend verzoek, de ingewikkeldheid van de aan de orde gestelde kwestie, de verplichting tot schorsing van de procedure in afwachting van het besluit van een derde partij, enz., worden betrokkenen daarvan in kennis gesteld en wordt het besluit binnen de kortst mogelijke tijd genomen.

*Aanbeveling 4.7: de vorm van administratieve besluiten*

Administratieve besluiten worden schriftelijk vastgelegd en zijn gesteld in duidelijke, eenvoudige en begrijpelijke bewoordingen. Zij worden gesteld in de door de adressaat te kiezen taal, mits dit een officiële taal van de Unie is .

*Aanbeveling 4.8: de motiveringsplicht*

Administratieve besluiten moeten duidelijk de gronden noemen waarop zij berusten. De relevante feiten en de rechtsgrondslag moeten worden vermeld.

Zij moeten een afzonderlijke motivering bevatten. Als dit niet mogelijk is doordat gelijkkluidende besluiten aan een groot aantal personen worden gericht, kan met standaardmededelingen worden volstaan. Een burger die in zulk geval uitdrukkelijk een individuele motivering verlangt dient die echter ook te krijgen.

*Aanbeveling 4.9: de kennisgeving van administratieve besluiten*

Administratieve besluiten die raken aan de rechten en belangen van personen worden, zodra genomen, schriftelijk ter kennis gebracht van de betrokken persoon of personen.

*Aanbeveling 4.10: de vermelding van openstaande rechtsmiddelen*

In een administratief besluit wordt duidelijk vermeld dat een bezwaarschrift tegen het besluit kan worden ingediend – voorzover het Unierecht daarin voorziet – , met beschrijving van de te volgen procedure voor indiening van dat bezwaarschrift , alsmede van de naam en het kantooradres van de persoon of afdeling waaraan het bezwaarschrift moet worden gericht en de daarvoor geldende termijn.

Waar toepasselijk wordt in een administratief besluit gewezen op de mogelijkheid van beroep voor de rechter en/of een klacht bij de Europese Ombudsman.

*Aanbeveling 5 (herziening en correctie van eigen besluiten)*

De verordening moet de administratie de mogelijkheid bieden om schrijf- of rekenfouten e.d. uit eigen beweging of op verzoek van betrokkene te corrigeren.

Er moeten bepalingen worden ingevoegd voor rectificatie van administratieve besluiten om andere redenen, met een duidelijk onderscheid in de te volgen procedure naargelang het gaat om herziening van een besluit ten nadele dan wel ten voordele van de betrokkene.

*Aanbeveling 6 (de aan de verordening te geven inkleiding en bekendheid)*

De verordening wordt geformuleerd in duidelijke en precieze bewoordingen, zodat zij voor het publiek gemakkelijk te begrijpen is.

Zij wordt op adequate wijze gepubliceerd op de websites van elke instelling, en elk orgaan, bureau of agentschap van de Unie.

## TOELICHTING

### Achtergrond

Op 23 maart 2010 heeft de Commissie juridische zaken een werkgroep Europees bestuursrecht ingesteld, die het bestaande instrumentarium van het bestuursrecht in de EU moet inventariseren en in tweede instantie voorstellen moet doen voor de maatregelen die zij juist acht in het licht van artikel 298 VWEU.

De werkgroep kon beschikken over een overvloed aan mondeling of schriftelijk aangeleverde expertise van praktijkjuristen, academici, NGO's en leden en ambtenaren van andere instellingen, agentschappen, organen en bureau's die in de vergaderingen van de werkgroep hun aantekeningen hebben gepresenteerd en toegelicht.

Deze documenten en de discussie met deskundigen die vervolgens in de werkgroep plaatsvond hebben, tezamen met de resultaten van een door het Europees Parlement en de universiteit van León georganiseerde conferentie, hun neerslag gevonden in een onder leiding van de rapporteur opgesteld werkdocument.

In de werkdocumenten wordt meer concreet de mogelijkheid gesuggereerd van een wetgevingsinitiatief voor één enkele algemene bestuursrechtelijke wet met bindende werking voor de instellingen, agentschappen, organen en bureau's van de Unie, op de grondslag van artikel 298 VWEU, die zich moet richten op het bestuursprocesrecht en burgers en ondernemingen een minimum-vangnet van waarborgen moet bieden bij hun directe contacten met de administratie van de Unie.

Dit werkdocument heeft de Commissie juridische zaken in haar vergadering van 21 november goedgekeurd.

### Wet bestuursprocesrecht van de Europese Unie

De rapporteur ziet in een wet bestuursprocesrecht een kans om de legitimatie van de Unie te versterken en tevens de burgers en rechtspersonen duidelijker rechten en meer rechtszekerheid te verschaffen in hun relaties met de administratie van de Unie.

Hij stelt voor de Commissie te vragen om met een voorstel te komen voor een verordening houdende een Europese wet bestuursprocesrecht.

Deze wet moet beperkt blijven tot het rechtstreekse bestuur van de EU en als *lex generalis* gelden voor alle instellingen van de Unie en alle werkterreinen van de Unie bestrijken.

Naar de mening van de rapporteur moeten deze algemene beginselen als gezamenlijk geheel als *de minimis* regels fungeren daar waar geen *lex specialis* bestaat, en mogen de in sectorale instrumenten geboden waarborgen in geen geval minder bescherming bieden dan de in de verordening geboden waarborgen.

De rapporteur acht het raadzaam om een reeks algemene beginselen van goed bestuur te codificeren waardoor de administratie van de Unie zich in haar optreden moet laten leiden, en

een minimum aantal elementaire procesregels op te stellen die de administratie dient te volgen bij behandeling van individuele gevallen waarbij een natuurlijk persoon of rechtspersoon partij is en in andere situaties waar een persoon direct of persoonlijk in contact komt met de administratie van de Unie. Die regels moeten met name bevorderlijk zijn voor transparantie en verantwoordingsplicht en het vertrouwen van de burger in de EU-administratie sterken.

De bij dit verslag gevoegde aanbevelingen zijn gebaseerd op artikel 41 van het Handvest van de grondrechten en op de Europese code voor goed administratief gedrag. De gedragscodes van de Commissie en van de Raad hebben eveneens als inspiratiebron gediend.

Ook heeft de rapporteur hierbij de beginselen betrokken uit de rechtspraak van het Hof van Justitie en van het Gerecht die een eerlijk en onpartijdig bestuursprocesrecht waarborgen en die steun vinden in de constitutionele tradities van de verschillende lidstaten.

10.10.2012

## ADVIES VAN DE COMMISSIE CONSTITUTIONELE ZAKEN

aan de Commissie juridische zaken

over de wet inzake de administratiefrechtelijke procedures van de Europese Unie  
(2012/2024(INI))

Rapporteur voor advies: Anneli Jäätteenmäki

(Initiatief – artikel 42 van het Reglement)

### SUGGESTIES

De Commissie constitutionele zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie juridische zaken:

- in haar ontwerpresolutie de volgende suggesties op te nemen:
  - A. overwegende dat een dringend probleem in de huidige Europese Unie het gebrek aan vertrouwen onder de burgers is, hetgeen haar legitimiteit kan aantasten; overwegende dat de Europese Unie de burgers snelle, duidelijke en zichtbare antwoorden verschuldigd is om op hun zorgen te reageren;
  - B. overwegende dat het Verdrag van Lissabon voorziet in de opstelling van een verordening voor het EU-bestuur op grond van artikel 298 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waaraan nog geen invulling is gegeven;
  - C. overwegende dat alle activiteiten van de Unie in overeenstemming moeten zijn met de beginselen van de rechtsstaat en de scheiding der machten;
  - D. overwegende dat artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waarin het recht op behoorlijk bestuur als een grondrecht van de burgers wordt erkend, wettelijk bindende werking heeft gekregen als primair recht ingevolge artikel 6, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;
  - E. overwegende dat artikel 298 VWEU een geschikte rechtsgrondslag biedt voor vaststelling van een Wet bestuursprocesrecht van de Europese Unie;

- F. overwegende dat de door de Europese Ombudsman opgestelde en door het Europees Parlement op 6 september 2001<sup>1</sup> aangenomen code van goed administratief gedrag een goede basis verschaft voor de nieuwe verordening, evenals de door de Europese Ombudsman op 19 juni 2012 gepubliceerde "Beginselen van de openbare dienst voor EU-ambtenaren" en de aanbeveling van de Raad van Europa inzake goed bestuur; overwegende dat de ervaring die de Ombudsman bij zijn activiteiten opdoet in dit verband ook van nut kan zijn;
- G. overwegende dat een verordening inzake Europees bestuursrecht een toekomstige convergentie van nationale bestuursrechtelijke regels zou kunnen nastreven waar het gaat om algemene beginselen met betrekking tot de burger, hetgeen ook het integratieproces op dit gebied ten goede zou komen;
- H. overwegende dat, met inachtneming van de aanbevelingen van de Groep van staten tegen corruptie van de Raad van Europa (GRECO), een duidelijke en bindende regeling voor het EU-bestuur een positief signaal zou zijn voor de bestrijding van corruptie in de verschillende overheidsadministraties;
- I. overwegende dat een verordening de samenwerking en uitwisseling van beste praktijken tussen nationale besturen en het EU-bestuur kan bevorderen teneinde de in artikel 298 VWEU genoemde doelstellingen te verwezenlijken;
1. verzoekt de Commissie overeenkomstig artikel 298 VWEU met een voorstel voor een verordening te komen, waarin de basisbeginselen van goed bestuur worden opgenomen en minimumkwaliteitsnormen en procedurele waarborgen worden vastgelegd die door alle instellingen, organen en instanties van de Unie moeten worden nageleefd;
    - in de bijlage bij haar ontwerp-resolutie de volgende aanbevelingen op te nemen:
  2. De verordening dient te voorzien in een waarborg en in meer gedetailleerde procedureregels om te zorgen voor eerbiediging van de grondbeginselen van scheiding der machten, goed bestuur, met name rechtmatigheid en rechtszekerheid, evenredigheid, onafhankelijkheid, onpartijdigheid en billijkheid, legitieme verwachtingen en gelijkheid;
  3. De verordening moet fungeren als kaderwetgeving die het EU-bestuur voorziet van een universeel geheel van beginselen en een procedure regelt die als de minimis-regel moet gelden daar waar geen lex specialis bestaat;
  4. De goede trouw geldt thans eveneens als elementair rechtsbeginsel en is te beschouwen als onmisbaar voor het scheppen van een klimaat van vertrouwen en voorspelbaarheid in de betrekkingen tussen burgers en bestuur, en behoort dan ook als afzonderlijk punt te worden opgenomen in de lijst van algemene beginselen die voor de bestuurlijke werkzaamheid moeten gelden;
  5. Het beginsel van handelen in het algemeen belang en het beginsel van goede trouw moeten dan ook onder de algemene beginselen van goed bestuur worden opgenomen;

---

<sup>1</sup> Resolutie van het Europees Parlement over het speciaal verslag van de Europese Ombudsman aan het Europees Parlement naar aanleiding van het initiatiefonderzoek naar het bestaan, bij de verschillende instellingen en organen van de Gemeenschappen, van een code van goed administratief gedrag en de toegankelijkheid van die code voor het publiek (PB C 72 E van 21.3.2001, blz. 331).



6. Dienstbaarheid zou een leidend beginsel van het EU-bestuur moeten zijn, hetgeen betekent dat het bestuur in een geest van dienstbaarheid aan de burgers moet handelen, bijvoorbeeld door de burgers van het nodige advies te dienen en hun vragen te beantwoorden, genomen besluiten schriftelijk met redenen te omkleden en hen te informeren over de rechtsmiddelen die hun ter beschikking staan;
7. In de relevante procedureregels dient een algemene verplichting voor de instellingen, organen en instanties te worden opgenomen om binnen een redelijke termijn te handelen;
8. De procedureregels dienen te waarborgen dat de betrokken persoon overeenkomstig artikel 41, lid 2, punt a) van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie wordt gehoord voordat jegens hem een voor hem nadelige individuele maatregel wordt genomen;
9. Het recht van burgers op informatie dient ten uitvoer te worden gelegd aan de hand van een regel die de instellingen, organen en instanties ertoe verplicht burgers tijdig te voorzien van alle informatie die ze nodig kunnen hebben om hun rechten te verdedigen, voorts door hen toegang te geven tot documenten overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie<sup>1</sup>, alsook door het recht van inzage in hun eigen dossier te waarborgen; de instellingen, organen en instanties moeten worden verplicht een register van hun documenten bij te houden;
10. Aangezien de burgers ingevolge artikel 20, lid 2, punt d) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het recht hebben om zich in een officiële taal van de Unie van hun keuze tot de instellingen en adviesorganen van de Unie te richten, moet het taalgebruik van de instellingen naar de burgers toe duidelijk en gemakkelijk te begrijpen zijn;
11. Om de buitengerechtelijke oplossing van geschillen te bevorderen moeten er procedures worden geregeld voor administratief beroep tegen besluiten van de instellingen, organen en instanties van de Unie.

---

<sup>1</sup> PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

## BEKNOPTE MOTIVERING

Het Verdrag van Lissabon is twee en een half jaar geleden in werking getreden. Artikel 298 over goed bestuur is het enige nieuwe artikel van het Verdrag dat nog niet tot actie van de Commissie heeft geleid. Het is nu tijd actie te ondernemen.

Het vertrouwen in het bestuur zou aanzienlijk kunnen worden vergroot door een administratieve code op te stellen, die voor alle instellingen van de EU geldt en waarin de beginselen van een goede administratieve praktijk zijn vastgelegd. Artikel 298 van het Verdrag van Lissabon voorziet in het opstellen van dergelijke regelgeving en luidt als volgt: *"Bij de vervulling van hun taken steunen de instellingen, organen en instanties van de Unie op een open, doeltreffend en onafhankelijk Europees ambtenarenapparaat. Met inachtneming van het statuut en de regeling vastgesteld op grond van artikel 336 stellen het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure bij verordeningen de bepalingen daartoe vast."*

In artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie wordt het recht van burgers op goed bestuur beschreven. Volgens het artikel heeft eenieder er recht op dat zijn zaken onpartijdig, billijk en binnen een redelijke termijn door de instellingen en organen van de Unie worden behandeld. In het artikel worden ook de rechten van de burgers uiteengezet om te worden gehoord, inzage te krijgen in het hen betreffende dossier, vergoeding voor schade te ontvangen en zich in een van de talen van het Verdrag tot de instellingen te wenden, alsmede de plicht van de betrokken instanties om hun beslissingen met redenen te omkleden.

Samen met bestaande richtsnoeren inzake goed bestuur biedt deze opsomming van rechten een grondslag voor de omzetting van dit voorstel in regelgeving. Een goed voorbeeld van zulke richtsnoeren is de door de Europese Ombudsman opgestelde Europese code van goed administratief gedrag, die door het Europees Parlement in 2001 werd aangenomen. De aanbevelingen van de Raad van Europa over goed administratief gedrag kunnen ook als brontekst voor de verordening worden gebruikt.

De bestuursverordening moet ook op alle instellingen, organen en instanties van de EU van toepassing zijn. Zij kan echter niet van toepassing zijn op lidstaten, wanneer zij door de EU genomen besluiten ten uitvoer leggen.

Legitimiteit hangt af van de overtuiging van burgers dat zij het beleid van de EU door middel van democratische besluitvorming kunnen beïnvloeden en van het wekken van vertrouwen in de billijkheid en onafhankelijkheid van het bestuur van de EU.

Het vaststellen van regelgeving voor administratieve procedures geeft zowel burgers als ambtenaren van de Unie een gevoel van veiligheid. De verordening biedt laatstgenoemden ondersteuning bij de vervulling van hun plichten. Een wet inzake goed bestuur zal ook een grondslag vormen voor het Hof van Justitie van de Europese Unie bij de behandeling van zaken die het bestuur van de Unie betreffen.

Op dit moment gelden er diverse sectorspecifieke richtsnoeren voor bestuurlijk handelen: op gebieden als mededingingsbeleid, regionaal beleid en consumentenbeleid. Het probleem met

deze regels is dat ze op veel verschillende EU-wetgevingsgebieden bestaan, maar dat er over dit onderwerp geen geïntegreerde wetgeving voorhanden is.

Openheid is een essentieel onderdeel van goed bestuur en de belangrijkste vertrouwenwekkende factor. De regelgeving inzake de toegang van het publiek tot documenten (Verordening (EG) nr. 1049/2001) wacht nu al vele jaren op herziening door het Europees Parlement en de Europese Raad. Duidelijk is dat de komende bestuurswet in overeenstemming moet zijn met de bepalingen van deze verordening. In een aantal opzichten moet de wet echter verder strekken dan de verordening. Zo is de eis dat documenten worden geregistreerd niet opgenomen in Verordening (EG) nr. 1049/2001, maar deze moet wel deel uitmaken van de bestuurswet.

De door de Europese Ombudsman opgestelde Europese code voor goed administratief gedrag geeft uitdrukking aan het gevoel dat het ambtenarenapparaat van de EU dient te voldoen aan bepaalde dienstbaarheidsbeginselen. Volgens de code hebben ambtenaren de plicht om burgers alle mogelijke bijstand te bieden in hun bemoeienissen met EU-instellingen. Dit houdt in dat de vragen van burgers worden beantwoord, dat ze naar het relevante orgaan worden geleid en dat ze met respect worden behandeld.

Een van de grootste problemen van burgers in hun ervaringen met het EU-bestuur is de taal. Hoewel in het Verdrag de eis is opgenomen dat burgers zich in elke officiële taal van de Unie tot de instellingen kunnen wenden, betekent dit nog niet dat de taal begrijpelijk is. Door vertaling in een andere taal wordt de complexiteit van juridische en officiële taal nog verder vergroot. Ambtenaren van EU-instellingen moeten worden getraind in het gebruik van begrijpelijke taal.

## UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

<b>Datum goedkeuring</b>	9.10.2012
<b>Uitslag eindstemming</b>	+: 22 -: 0 0: 0
<b>Bij de eindstemming aanwezige leden</b>	Alfredo Antoniozzi, Andrew Henry William Brons, Carlo Casini, Andrew Duff, Roberto Gualtieri, Enrique Guerrero Salom, Gerald Häfner, Stanimir Ilchev, Constance Le Grip, David Martin, Morten Messerschmidt, Paulo Rangel, Algirdas Saudargas, Indrek Tarand, Rafał Trzaskowski, Manfred Weber
<b>Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)</b>	Zuzana Brzobohatá, Andrea Češková, Marietta Giannakou, Anneli Jäätteenmäki, Vital Moreira, Helmut Scholz, György Schöpflin

25.6.2012

## **ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCHRIFTEN**

aan de Commissie juridische zaken

inzake het bestuursprocesrecht van de Europese Unie  
(2012/2024(INI))

Rapporteur voor advies: Margrete Auken

(Initiatief – Artikel 42 van het Reglement)

### **SUGGESTIES**

De Commissie verzoekschriften verzoekt de ten principale bevoegde Commissie juridische zaken de volgende suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. is ingenomen met de conclusies van de werkgroep Europees bestuursrecht van de Commissie juridische zaken van het Parlement;
2. is van mening dat met de uitbreiding van de bevoegdheden van de Europese Unie burgers steeds meer direct met het bestuur van de Unie worden geconfronteerd, zonder altijd toegang te hebben tot de bijbehorende procedurele rechten die zij tegenover dit bestuur zouden kunnen afdwingen indien dergelijke acties noodzakelijk mochten blijken;
3. wijst erop dat na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon het recht op goed bestuur een grondrecht van burgers is, en dat bestuurlijke procedures onder "zachte wetgeving", die eenzijdig door de betrokken instelling kunnen worden gewijzigd, niet altijd voldoende zijn om het individuele recht op goed bestuur te waarborgen, hoewel zij in het kader van een algemene cultuur van goed bestuur als aanvulling op "harde" wettelijke bepalingen zinvol zullen blijven;
4. brengt in herinnering dat de eerste Europese Ombudsman ooit heeft voorgesteld een bindende code van goed administratief gedrag vast te stellen en dat het Parlement dit voorstel heeft gesteund en de Commissie heeft verzocht een op die code gebaseerd voorstel voor een algemeen regelgevingskader inzake bestuurlijke procedures in te dienen, maar dat de Commissie slechts akkoord ging met de vaststelling van niet-bindende richtsnoeren;
5. verzoekt de Commissie om te voorzien in een verordening, op grond van artikel 298 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), die

minimumkwaliteitsnormen en procedurele garanties aanreikt die horizontaal van toepassing zijn voor elk bestuur van de Unie; is van mening dat deze algemene wetgeving beperkt dient te zijn tot direct EU-bestuur, overeenkomstig artikel 298 VWEU;

6. verzoekt de Commissie om het recht op goed bestuur te waarborgen door middel van een open, efficiënt en onafhankelijk Europees bestuur, waarbij het recht op goed bestuur, dat in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten is gedefinieerd en aan de algemene beperkingen van artikel 51 van dat Handvest is onderworpen, wordt begrepen als zijnde het recht van eenieder op een onpartijdige, eerlijke afhandeling van zijn of haar zaken, binnen een redelijke termijn;
7. merkt op dat het beginsel van gelijkheid en de beginselen van onpartijdigheid en onafhankelijkheid deel zouden moeten uitmaken van de algemene beginselen voor de toekomst van Europese bestuurlijke regelgeving en waarborgen zou moeten bieden voor eerlijkheid, rechtmatigheid, rechtszekerheid en de beginselen van proportionaliteit en openheid;
8. meent dat invoering van het dienstbaarheidsbeginsel – dat wil zeggen dat het bestuur ernaar moet streven burgers te begeleiden, te helpen, van dienst te zijn en te ondersteunen en met gepaste hoffelijkheid te bejegenen, en derhalve omslachtige en langdurige procedures moet vermijden, zodat zowel burgers als ambtenaren tijd en moeite besparen – ertoe zou bijdragen dat aan de legitieme verwachtingen van de burgers wordt voldaan en zowel burgers als het bestuur het voordeel biedt van verbeterde dienstverlening en grotere efficiëntie;
9. acht het dringend noodzakelijk om verdere bestuurlijke voorschriften in te voeren voor de procedure die van toepassing is krachtens de huidige Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van EU-instellingen<sup>1</sup>, die moeten worden vastgesteld op grond van artikel 15 VWEU, in het bijzonder met het oog op een codificatie van de desbetreffende rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie en op een uitbreiding van het toepassingsgebied van de verordening op tot het bestuur van de Unie in zijn geheel; meent dat er – met name met betrekking tot de toepassing van de daarin gegarandeerde rechten van de burgers – op vergelijkbare wijze effectievere voorschriften dienen te komen met betrekking tot de procedure die van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens krachtens Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens<sup>2</sup>, die moeten worden vastgesteld op grond van artikel 16 VWEU; erkent evenwel dat met de invoering van de beide voornoemde verordeningen een codificatie van twee gebieden van het algemene bestuursrecht van de Unie heeft plaatsgevonden die reeds tot relatief duidelijke bestuurlijke procedures heeft geleid, en dat bij de verdere ontwikkeling van deze procedures moet worden voortgebouwd op de tot dusver bereikte resultaten;
10. is van mening dat algemeen toepasbare voorschriften noodzakelijk zijn om de procedurele rechten – zoals het recht te worden geïnformeerd en het recht te worden gehoord – van

---

<sup>1</sup> PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43.

<sup>2</sup> PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

natuurlijke personen of rechtspersonen te waarborgen wanneer er een besluit wordt genomen over een zaak waarin deze als partij kunnen worden gezien, en die voor de betrokken persoon of entiteit gerechtelijke gevolgen inhoudt, en met betrekking tot het recht op toegang tot iemands eigen dossiers;

11. verzoekt de Commissie met specifieke bestuurlijke voorschriften te komen voor inbreukprocedures op basis van artikel 258 VWEU, om zo iedere mogelijkheid van machtsmisbruik en willekeur te voorkomen; is van mening dat een dergelijk bestuurlijk voorschrift de algehele betrekkingen moet regelen tussen de Commissie en de burger of de onderneming die een potentieel in een inbreukprocedure uitmondende klacht indient, en daarbij vooral de rechtspositie van de individuele indiener van een klacht moet versterken; acht het met name wenselijk dat de Commissie verzoekschriften van het Parlement duidelijke informatie wordt verschaft over de bereikte stadia in inbreukprocedures, omvat in een open verzoekschrift, om zo parlementaire toetsing van het recht een verzoekschrift tot het Europees Parlement te richten, te verzekeren;
12. merkt op dat het statuut van de ambtenaren algemene voorschriften vaststelt wat betreft belangenverstremgeling in situaties waarin een ambtenaar verplicht is zijn/haar meerderen te informeren, enz., maar is van mening dat die voorschriften zouden moeten worden aangevuld met voorschriften betreffende de gevolgen hiervan, zoals het mogelijk intrekken van beslissingen die zijn genomen in overtreding van de voorschriften aangaande belangenverstremgeling en de vaststelling van een uiterste termijn waarbinnen besluiten in kracht van gewijsde moeten gaan, om de zekerheid van administratieve procedures te garanderen;
13. is van mening dat de burgers van de Unie van de Commissie een hoge mate van transparantie, efficiëntie, vlotte behandeling en ontvankelijkheid mogen verwachten, ongeacht of zij een formele klacht indienen of gebruik maken van hun recht om een verzoekschrift in te dienen krachtens het Verdrag, en dat indieners informatie moeten krijgen over de eventuele mogelijkheid tot het nemen van verdere stappen in de zaak;
14. verzoekt de Commissie bij de uitwerking van een voorstel voor een verordening betreffende de invoering van algemene bestuurlijke EU-procedures alle betrokken actoren in voldoende mate te raadplegen en met name te profiteren van de specifieke ervaring en deskundigheid waarover de Europese Ombudsman als centrale instantie voor de behandeling van klachten van burgers over misstanden bij de organen en instellingen van de Unie beschikt;
15. stelt zich op het standpunt dat de Commissie in het kader van de verordening ook het mogelijke nut van een verdere ontwikkeling van op ICT gebaseerde dienstverlening aan de burger dient te onderzoeken; herinnert er in dit verband aan dat het potentieel van door ICT ondersteunde bestuurlijke procedures zich niet beperkt tot nieuwe online informatiediensten, maar zich eveneens kan uitstrekken tot interactieve "afwikkelingssystemen" tussen bestuurlijke instanties onderling en tussen instanties en burgers;
16. verzoekt de Commissie om bij de uitwerking van een voorstel voor algemene wet bestuursrecht het recht van alle burgers van de EU op goed bestuur sterker onder de aandacht van het publiek te brengen, onder meer door gebruik te maken van de haar daartoe ter beschikking staande informatiediensten en –netwerken (bijvoorbeeld Europe Direct); benadrukt dat bij dergelijke voorlichtingsinitiatieven moet worden ingegaan op de

beschikbare beroepsprocedures in het geval van vermeende schendingen van het recht op goed bestuur en in het bijzonder op de specifieke beperkingen van die procedures zoals die onder meer in artikel 228 VWEU betreffende de Europese Ombudsman zijn neergelegd; is ervan overtuigd dat het publiek, wanneer het beter bekend is met en bewust is van dit recht en de daarmee gepaard gaande mogelijkheden tot het indienen van klachten, ook op een constructieve manier pressie kan uitoefenen die bevorderlijk kan zijn voor de totstandbrenging van een Europees bestuur dat in de dagelijkse praktijk op transparante, efficiënte en onafhankelijke wijze functioneert.



## UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

<b>Datum goedkeuring</b>	19.6.2012
<b>Uitslag eindstemming</b>	+ :                18 - :                0 0 :                0
<b>Bij de eindstemming aanwezige leden</b>	Margrete Auken, Philippe Boulland, Simon Busuttil, Michael Cashman, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Iliana Malinova Iotova, Peter Jahr, Lena Kolarska-Bobińska, Erminia Mazzoni, Willy Meyer, Ana Miranda, Adina-Ioana Vălean, Jarosław Leszek Wałęsa, Tatjana Ždanoka
<b>Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)</b>	Phil Prendergast, Axel Voss, Angelika Werthmann
<b>Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)</b>	Othmar Karas

## UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

<b>Datum goedkeuring</b>	6.11.2012
<b>Uitslag eindstemming</b>	+: 24 -: 0 0: 0
<b>Bij de eindstemming aanwezige leden</b>	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Rainer Wieland, Cecilia Wikström, Zbigniew Ziobro, Tadeusz Zwiefka
<b>Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)</b>	Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, József Szájer, Axel Voss
<b>Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)</b>	Sylvie Guillaume